

HUTBA

ISLAMSKI CENTAR ZAGREB

PETAK, 17. 2. 2012.

HATIB: Mirza ef. Mešić

Ako bi trebali izdvojiti jedan ibadet kojim bi okarakterizirali islam kao vjeru i ukupni pogled na život i svijet vjerujem da bi većina vjernika izabrala namaz. Namaz, salat ili molitva u islamu temeljni je ibadet bez kojeg i ne može biti muslimana, a pogotovo ne mu'mina. Namaz je najintimniji, osobni, razgovor čovjeka sa svojim Stvoriteljem. Taj se razgovor vodi posredstvom vječnog Allahovog Govora Kur'ana Časnog u formi kiraeta, učenja Kur'ana, zahvaljivanja, slavljenja i veličanja Allaha dž.š., stajanja (Kijama), rukua (pregibanja) i sedžde kao najizrazitijeg oblika obožavanja, jer čovjek najčišći i najplemunitiji dio svoga tijela, a to je lice, spušta na zemlju isključivo pred Uzvišenošću i Ljepotom Onoga tko je stvorio zemlju i čovjeka od te iste zemlje. Jasno da to čovjek, mumin, radi dragovoljno, ispunjen prije svega ljubavlju prema svome Gospodaru, zahvalnošću za uputu i život ali i strahom zbog grijeha koje će sa sobom neminovno ponijeti na budući svijet, jer čovjek nije melek; čovjek nije bezgrešan. Tek pokornošću svome Gospodaru, prije svega putem namaza, kao posredstvom i ostalih ibadeta, može iskupiti svoje grijeha i dosegnuti veći stupanj nego ga imaju i meleki, kao što su to uostalom uspijevali najodabraniji Poslanici a.s. koji i jesu uzori u vjerničkim životima. Nažalost, svojim nemarnim odnosom prema namazu, odbijanjem da jača svoju vezu sa Gospodarom svjetova te negiranjem vjećnih kur'anskih pologa, čovjek može u duhovnom padu, rekao bih sunovratu, dosegnuti niže stupnjeve i od samih životinja. Namaz po važnosti dolazi odmah iza vjerovanja u postojanje Allaha, dž.š. Svaki ibadet ima svoju formu i suštinu. Forma je, u slučaju namaza, da li će se ruke vezati na prsima, ispod ili iznad pupka, da li će se rukama prilikom početnog tekbira dotaknuti vrhovi ušiju ili neće, koliko će se raširiti noge itd. (jer sam Poslanik Muhammed a.s. je klanjao na više načina pa otuda i muslimani danas baštine te različite forme koje nažalost često znaju postati razlogom smutnje i međusobne svađe među klanjačima, osobito na ovim našim prostorima). Suština namaza, koja je svrha i cilj namaza, ogleda se u osjećaju Allahove dž.š. neprestane prisutnosti i Njegova nadzora nad našim ponašanjem. Na to upućuje i sljedeći kur'anski ajet: **«Ja sam uistinu Allah, drugog Boga osim Mene, nema; zato se samo Meni klanjaj i namaz obavlja da bih ti uvijek na umu bio»** (Ta-Ha, 14). Nažalost, u današnje vrijeme, namaz za mnoge predstavlja puki formalizam: samo niz određenih mehaničkih radnji. Čini se, nažalost, a daj Bože da se varam, da ono što je zaista puka forma je dobilo ulogu bitnog, a ono bitno, prije svega odgojni moment namaza, je zapostavljeno ili nestalo. Mnogo je muslimana koji obavljaju namaz ali namaz ne ostavlja traga na njihovoj duši niti oplemenjuje njihovo svakodnevno ponašanje.

Od 5 temeljnih islamskih dužnosti jedino je namaz, u formi u kojoj ga mi danas obavljamo, naređen izvan ovih, nama razumljivih i čulima dostupnih, zemaljskih zakona. Propisan je na Mi'radžu, noćnom putovanju poslanika islama Muhammeda a.s. u nebeske sfere i u trenutku kada je plemeniti Poslanik a.s. boravio tijelom i duhom, neki kažu samo duhom, iznad sedam nebesa u Allahovoj dž.š. blizini, bliže no što je i jedno stvorenje ikada boravilo, bliže i od najčasnijeg meleka Džibrila. U takvom stanju, iza granice koju Kur'an u suri Nedžm naziva Sidretu-l-munteha, Allah Uzvišeni razgovara sa Muhammedom a.s. te njemu i njegovu

ummetu to jest nama, naređuje obavljanje pet dnevnih molitvi u pet različit dijelova dana. Namaz je bio naređen i prijašnjim Božjim Poslanicima o čemu Kur'an na više mjesta govori, no svoju je konačnu i savršenu formu zadobio na Mira'džu i kroz praksu Poslanika islama Muhammeda a.s. Zato se u hadisu Muhammeda a.s. kaže da je namaz mi'radž mumina. Već sam rekao da je namaz direktni, osobni, najintimniji razgovor vjernika sa svojim Stvoriteljem. Svaki drugi islamski propis, ako smo bolesni, na putu ili nemamo materijalnih sredstava, možemo odgoditi ili ga nismo uopće dužni izvršiti, no namaz, po islamskim propisima, ne smijemo izostaviti makar bili i smrtno bolesni, odnosno dužni smo ga obavljati sve dok smo pri zdravoj svijesti (dok zdravo rasuđujemo). Čak i kada smo u nepokretnom stanju, namaz ćemo obaviti mimikom i manjim pokretima glave i ruku a ako nas muči recimo prostata, što starije muškarce zna mučiti, takva će osoba će za svaki namaz uzimati abdest, ali namaz ne smije propustiti, niti je takvo stanje opravdanje za nedolazak u džemaat. Fiksno pravilo je jasno; takva osoba se naziva „sahib- i - uzr“ , osoba sa posebnim potrebama, i za nju važe i posebni propisi o abdestu i čistoći.

Namaz je lijek za duhovne bolesti depresije i potištenosti, beznada i životne besciljnosti.. Namaz kao i svaki drugi ibadet odgaja i jača vjernička srca. Čini ih postojanim i stamenim u iskušenjima koja pogađaju vjernike tijekom njihova ovozemaljskog života. **„Pomozite sebi strpljenjem i molitvom, a to je zaista teško osim poslušnima“** (El-Bekara, 45) **„O vjernici, tražite sebi pomoći u strpljivosti i obavljanju molitve! Allah je dosita na strani strpljivih.“** (El-Bekara, 153) – Evo kako tješi i hrabri Gospodar svjetova svoje vjernike, svoje štice, kada ih zadesi iskušenje i nevolja, a bez iskušenja nema ni Dženneta, kako Allah Uzvišeni kaže : *„Zar vi mislite da ćete ući u Džennet, a još niste iskusili ono što su iskusili oni koji su prije vas bili i nestali? Njih su satirale neimaštine i bolest, i toliko su bili uznemiravani da bi i poslanik, i oni koji su s njim vjerovali - uzviknuli: "Kada će već jednom Allahova pomoć!?" Eto, Allahova pomoć je zaista blizu!“* (El-Bekara, 214) Bolest, strah, nezaposlenost, neimaština, gubitak života, sve su to iskušenja na koja vjernik i vjernica moraju biti spremni. Nadalje, namaz je preventiva od grijeha i ružnog nemoralnog ponašanja. Ne može se spojiti u ponašanje jednog čovjeka grijeh, licemjerstvo i redovno obavljanje namaza. U suri Ankebut Allah Uzvišeni veli : **„i obavljaj molitvu; molitva zaista odvraća od razvrata i svega što je ružno; obavljanje molitve najveća je poslušnost! - A Allah zna što radite.“** (El-Ankebut, 45.) U protivnom: *„Onaj koga namaz ne odvraća od bestidnih, odvratnih i zabranjenih djela neće imati ništa od namaza, osim što će biti udaljen od Allahove milosti“* – poručuje nam Muhammed a.s. Jasno da i redoviti i disciplinirani klanjači mogu pogriješiti, ali oni ne planiraju grijeh, odnosno ne odaju se svjesno velikim grijesima. Dakle, namaz kao stalna veza sa Stvoriteljem brana je grijehu i lijek za srce i dušu. Namaz koji se iskreno i redovito obavlja oplemenjuje čovjeka, a on kako takav zadobiva povjerenje sredine u kojoj živi. Tek takva osoba spremna je u potpunosti razumjeti dinamizam i svesremenost islamskih pologa te ubirati najsladše plodove svoje unutarnje vjere/imana na oba svijeta . Oni koji izgube vezu sa Gospodarom svjetova, napuštajući namaz zbog slijeđenja svojih pohota, doživjet će potpuno razočarenje i zaslužiti Božji prijekor i kaznu. U Kur'anu se veli. **„A njih smijeniše zli potomci, koji namaz napustiše i za požudama pođoše, oni će sigurno zlo proći“.**(Merjem, 59)

U namaz čovjek mora stupiti skrušeno, ponizno, s poštovanjem, i poznavanjem propisa o njemu. Ko nije cijelim svojim bićem, umom i sviješću, prisutan u namazu za njega Kur'an kaže: „**A teško onima koji, kada molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izvršavaju.**” (El-Maun, 4. i 5.)

Nakon iznesenog postavlja pitanje kakav je naš namaz, kako ga obavljamo, da li ga redovno, uopće, obavljamo? Kolika je naša koncentriranost u namazu? Je li namaz naša radost ili opterećenje? Da li nam više koristi donosi ili će biti svjedokom protiv nas zbog naše nemarnosti i brzine kojom ga obavljamo? Sjetimo se hadisa Muhammed a.s. u kojem je rekao da je najveći kradljivac onaj koji krade od svoga namaza, onaj koji bez ikakve skrušenosti i onako, u gimnastičkom stilu, obavlja ruku i sedždu. Naša pažnja u namazu treba biti usredotočena prema našem Stvoritelju, a to je moguće ako je naše srce prisutno u namazu a misli okrenute našem Stvoritelju. Tek od takvog namaza imat ćemo koristi. A srce slijedi ono čime je čovjek okupiran. Ako je čovjek okupiran dunjalučkim stvarima, srce ga slijedi i odvlači njegove misli i pažnju u namazu. Takav musliman, malo po malo, nagrđuje svoj namaz, kidajući najstabilniju i najsigurniju vezu s svojim Stvoriteljem. Mnogi od nas imaju pogrešnu percepciju namaza. Mnogi su krivo uvjereni da je dovoljno dolaziti na džumu namaz, a da ostale namaze nije potrebno kontinuirano obavljati, osobito ne u džematu. Propisi su jasni i rekao bih jednostavni: oni koji napuštaju namaz urušavaju svoju vjeru, što to je krajnji cilj prokletog šejatana, kao našega otvorenog neprijatelja, a oni koji redovno i skrušeno obavljaju namaz, jačaju svoju vjeru i zavređuju Allahovu milost i oprost.

Islam je u srcu i ponašanju čovjeka u omjeru zastupljenosti namaza u njegovu srcu i njegovoj praksi. Svatko od islama ima onoliko koliko ima namaza. Nema tog posla i trgovinske pogodbe zbog koje će iskreni vjernik propustiti ijedan namaz. Kada neki vjernici vele kako je farz raditi i privređivati potpuno su u pravu. Studirati, raditi i skrbiti o svoj porodici i boriti se za kvalitetniji život obveza je, ali krajnje koristi će imati, odnosno taj rad smatrati ibadetom samo ako se odvija usporedo sa namazom. U protivnom, takav rad će biti svjedokom protiv nas na Sudnjem danu ...ponavljam: posebna je tema namaz u džematu. A o obavljanju namaza u džematu dovoljno je navesti hadis Muhammeda a.s. u kojem je rekao da džamijskom susjedu nema namaza osim u džematu, te da se bavio mišlju da potpali kuće onih koji izostavljaju namaz u džematu. Evo, u našem džematu ima nekoliko mladića koji organizirano nedjeljom dolaze na sabah namaz i to iz različitih dijelova grada, što je za svaku pohvalu. Mogu nam biti primjer i hvala Allahu dž.š. da imamo takve mladiće. Bilo bi dobro da im se priključimo i da barem jedna dan u tjednu odredimo kad ćemo žrtvovati spavanje radi dolaska na sabah namaz u džematu, jer sabah namaz posebno jača volju i osvježava naš iman. Muhammed a.s. kaže: „*Dva rekata sabahske nafile ili dva rekata sabahskog suneta vrednija su od dunjaluka i svega što je na njemu*” (prenosi Muslim). Sada zamislite kolika je nagrada za sabahski farz obavljen u džematu. Sabah i jacija u džematu pokazatelji su da musliman ne boluje od opasne bolesti licemjerstva: „*Nema težih namaza licemjerima od sabaha i jacije, a da znaju kakve se blagodati u njima kriju dolazili bi u džamiju makar i puzeći*” (prenosi Buharija) Zato molimo Allaha dž.š. da nama ojača svijest o važnosti i značaju namaza i da nam pomogne da ga pravilno obavljamo te osjetimo zadovoljstvu u izvršavanju ove islamske dužnosti. Amin.